

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

IX. De natura Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

ex opere operantis; quatenus excitant in nobis pium aliquem motum voluntatis, quo ejusmodi peccata remittuntur. *Neque refert*, quod pleraque alia non habeant minorem vim, quam sacramentalia ad pios motus excitandos: est enim discrimen, quia illa excitant motus quosdam naturales: at sacramentalia ex meritis & orationibus Ecclesiae, possunt nobis in petrare auxilia supernaturalia, ad actus pios ejusdem ordinis eliciendos.

Nota 1. In quibusdam sacramentalibus esse vim expellendi daemones; non quidem naturalem, ut perspicuum est, sed supernaturalem, eamque moralem, non physicam; quatenus daemones ejusmodi signa externa percipientes, coguntur à corporibus exire, ac si vi aliqua externa adhibita, ab illis ejicerentur.

Nota 2. Ad efficaciam illam moralem multa posse conducere 1. Sanctitatem ministri 2. Et magis orationes Ecclesiae, cujus personam minister sustinet. 3. Imperium ejusdem Ecclesiae, quae accepta potestate calcandi super serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutem inimici, jubet daemones à corporibus exire, ut constat ex forma exorcismorum.

CAPUT IX.

De natura Baptismi.

RESOLUTIO I. *Dua dari possunt definitiones Baptismi.*] JUXTA priorem Baptismus physicè spectatus definiri potest: *Exterior corporis ablutio facta sub praescripta verborum forma.* Quibus verbis indicatur, Baptismum esse compositum quoddam veluti physicum, constans ex ablutione externa, tanquam ex materia proxima, & ex verbis, tanquam ex forma.

Juxta posteriorem, Baptismus metaphysicè spectatus, definiri potest hoc modo, per genus & differentiam. *Est sacramentum nova legi, ad regenerationem spirituales hominum institutum. Ubi sacramentum*
ponitur

ponitur loco generis, quæ ratio communis est sacramentis novæ, & antiquæ legis. Additur novæ legis, ut baptismus distinguatur à sacramentis antiquis: reliqua verò, baptismum distinguunt ab aliis sacramentis novæ legis: quia etsi quævis justificatio à peccatis, spiritualis regeneratio dici possit: ille tamen effectus magis propriè competit baptismò, quia per illum homo primam regenerationem spiritualem accipit.

RESOLUTIO II. *Materia remota Baptismi est aqua vera & naturalis.*] ITA fuit definitum in Conciliis Lateran. ex cap. firmiter de summa Trinitate, Florent. in decreto fidei, & in Trident. *sess. 7. can. 2. de Baptismo*: colligitur autem ex verbis illis Christi *Joan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, &c.* Ratio à priori sumitur ex voluntate Christi, qui sacramenta instituit eo modo quo voluit. Congruentiæ sunt duæ, inter alias præcipuæ; altera, quia cum baptismus sit omnibus ad salutem simpliciter necessarius, debuit institui in re communissima, quæ ab omnibus facilè haberi possit. Altera, quia per aquam qua lavantur corporis maculæ, aptè repræsentatur ablutio peccatorum, quæ fit per baptismum.

Unde sola aqua elementaris sive sit maris, sive fluminum sive fontium sive puteorum, &c. est materia baptismi, quia ea tantùm est vera, & naturalis aqua. Contra verò aqua ex floribus, vel herbis arte stillata, cerevisia, & similes liquores non sunt materia apta ad baptismum. Imò si corpus aliquod aquæ elementari in tanta quantitate admisceatur, ut pereat aquæ denominatio, ea non est apta ad baptismum. Non tamen refert ad valorem baptismi, quòd aqua sit paululum immutata, secundum accidentia; ut quod sit calida aut sulphureo odore imbuta.

RESOLUTIO III. *Materia proxima Baptismi est ablutio, ex aqua elementari.*] PROBATUR, quia sacramenta legis novæ, excepta Eucharistia, consistunt in aliqua actione, seu usu; quare aqua secundum se spe-

Etata, non potest esse materia baptismi, sed quatenus ad usum applicatur, seu prout per eam corpus hominis abluatur: ex quo ulterius fit, ut ipsa ablutio ex aqua sit materia proxima baptismi. *Confirmatur*, quia illa est materia proxima baptismi, quæ per formam determinatur, at non aqua secundum se, sed ut ex ea corpus abluatur, determinatur per formam baptismi, ergo. &c.

Ubi Nota 1. Aquam debere esse usualem, seu talem ut ex ea corpus abluatur possit; quia alias falsa esset forma illa, Ego te baptizo. &c. cum baptizo, idem sit ac, abluo. Hinc glacies, grando, & similia non sufficiunt ad baptismum, etsi demus ea substantialiter ab aqua non distingui; quia non possunt corpus abluere, etsi utcumque illud possint madefacere.

Nota 2. Requiritur ut aqua per corpus, aut corpus per aquam moveatur. Unde non posset quis baptizari, immotus manens, in aqua immota. Item requiritur, ut aqua corpus baptizati realiter, & immediate contingat. Quò fit, ut non valeat baptismus, si infans corio, vel secundinis inclusus baptizetur: ita ut aqua ipsum non pertingat.

Nota 3. Ad valorem baptismi sufficere, siue fiat per infusionem, siue per aspersionem, siue per immersionem: quia his omnibus modis ablutio fieri potest. Quilibet tamen debet servare ritum Ecclesiæ diocessanæ in qua degit, & secus faciens, peccat, nisi ex rationabili causa consuetum morem baptizandi prætermittat: ut si in locis ubi baptismus datur per immersionem, adultus sit baptizandus: tunc enim ex decentia baptismus fieri debet aliter, quàm per immersionem.

Nota 4. Ut valeat baptismus, non opus esse ut totum corpus abluatur, quia hoc non est necessarium, ut homo dicatur abluatur: nec e contra sufficere, ut qualibet minima pars abluatur: siquidem ex usu communi id non sufficit, ut homo denominetur ablutus.

Nec

Nec dicas, saltem in necessitate, confessionem u-
nius peccati sufficere ad valorem poenitentiae: con-
fessio enim est aliquid morale, quod juxta varium
statum poenitentis variari potest: ablutio autem est
res physica, quae non variatur pro varietate suscipien-
tis, sed quod in uno casu requiritur ad veram ablu-
tionem, requiritur in omnibus.

Nota 5. Praecipuam corporis partem esse abluen-
dam, nempe caput, quia in eo vigent omnes sensus, &
ab eo totus homo potest denominari ablutus. Posset
tamen in necessitate infans manum vel pedem ex-
trahens ex utero, baptizari secundum illas partes.
Verum si postea nasceretur, esset iterum sub condi-
tione baptizandus, eò quòd dubitatur an prior ba-
ptismus sit validus.

RESOLUTIO IV. *Forma Baptismi apud Lati-
nos, haec est, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, &
Spiritus sancti, Amen.*] **CIRCA** quam *Observandum 1.*
non opus esse ad valorem baptismi, personam mini-
stri directè exprimere, sive explicitè, dicendo, Ego te
baptizo, sive implicitè, dicendo, baptizo te; sed suffi-
cere quòd indirectè exprimat, nempe actionem
ipsam, ut à ministro procedit exprimendo, ut si quis
dicat cum Graecis baptizatur servus Christi N. In no-
mine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen; quam
formam omnes valere existimant.

Observandum 2. Ad essentiam baptismi requiri, ut
actus baptizandi exprimat. Ita sumitur ex Concil.
Florent. in decreto de Armenis, *Et ratio suadet, quia*
ablutio externa ob varios fines adhiberi potest, quate-
ut significet ablutionem internam à peccatis, non
satis est adhibere lotionem externam, cum verbis il-
lis, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti; sed
praeterea adhiberi debent illa verba, Ego te baptizo,
verba ex usu Ecclesiae ablutionem internam à pecca-
tis significant.

Observandum 3. Ad valorè baptismi requiri, ut per-
sona baptismum suscipiens in forma exprimat.

Unde qui abluendo diceret, ego baptizo in nomine Patris, &c. nihil efficeret, quia baptismus consistit in applicatione materiæ, ad subiectum determinatum, idque à baptizante distinctum; quod non exprimeretur, si traderetur baptismus modo jam dicto.

Observandum 4. Requiritur etiam ad valorem baptismi, distinctam & expressam invocationem trium personarum Trinitatis, ut patet ex traditione, & usu Ecclesiæ fundato in verbis illis *Matth. 28.* Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. *Congruentia est*, quia baptismus est sacramentum fidei, quæ est veluti janua ad religionem Christianam, quam in eo profiteamur: quare æquum est, ut in eo expressè confiteamur præcipuum nostræ religionis mysterium, nimirum sanctam & individuum Trinitatem, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum.

Nec quemquam moveat, quod Apostoli dicuntur baptizasse, in nomine Christi; non enim sensus est, quòd in forma solum Christi nomen expresserint, sed quòd baptismo à Christo instituto, aut virtute baptizaverint.

Observandum 5. Quoad speculationem, formam illam sufficere ad valorem sacramenti baptismi. Ego te baptizo in nomine Genitoris, Geniti, & Procedentis ab utroque: quia juxta usum linguæ Latinæ, ea verba æquivalent formæ communi. Pro praxi tamen dicendum, quòd qui ea forma uteretur, peccaret mortaliter; & baptismus iterandus esset sub conditione; eò quòd plerique graves Theologi sentiunt, prædictam formam non sufficere.

Observandum 6. Baptismum ut valeat, dandum esse in nomine, non in nominibus Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Quia cum baptismus sit sacramentum fidei, per quod fidem Christianam exterius, & solemniter profiteamur: congruum est, ut illius forma contineat præcipuum religionis nostræ mysterium;

huius

DE SACRAMENTIS CAP. IX. 57

unius scilicet Dei in tribus personis. Valeret tamen baptismus, etsi omitterentur tres illæ particulae In, Et, Amen, quia sine illis sensus substantialis remanet.

RESOLUTIO V. *Homo semel validè baptizatus, non potest iterum validè baptizari.*] EST de fide, ut patet ex Concil. Florent. in decreto Eugenii, & Trident. *sess. 7. de Sacramentis in genere can. 9. & can. 11. de Baptismo,* ubi refellitur error quorundam Anabaptistarum, qui iterum baptizant eos qui à fide defecerunt: etsi aliàs validè baptizati fuerint. Idem colligitur ex plerisque Patribus qui docent, baptismum semel validè collatum iterari non posse.

Ratio autem præcipua initerabilitatis baptismi, petenda est à voluntate Christi, qui ita hoc sacramentum instituit, ut noluerit illud eidem homini bis administrari. *Congruentia sunt,* tum quia baptismus significat mortem Christi, quæ tantum semel contigit; tum quia character baptismi est indelebilis; tum denique, quia non nisi semel contrahitur peccatum originale, ad quod tollendum baptismus institutus est.

Nota 1. grave esse peccatū baptismum iterare, cum semel validè baptizatus ex jure divino sit subiectum incapax baptismi. *2.* In dubio probabili, an baptismus fuerit alicui collatus, nec ne, posse baptismum tribui sub conditione, hoc modo; si non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. *3.* Quando probabiliter judicatur aliquem esse baptizatum, nec occurrunt rationes alicujus momenti, quæ oppositum suadent, baptismum dandum non esse.